

Norrtälje kommun

Niclas Gustafsson
niclas.gustafsson@norrtalje.se

Beslut

2017-01-10
Dnr 40-2015:3531

Beslut

efter kvalitetsgranskning av studiehandledning
på modersmålet vid Långsjöskolan i Norrtälje
kommun

2017-01-10

1 (12)

Dnr 40-2015:3531

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av studiehandledning på modersmålet i årskurs 7-9 under hösten 2016 och början av 2017.

Det övergripande syftet med granskningen är att granska om de elever som har behov av studiehandledning på modersmålet får tillräckligt stöd för att utveckla sina ämneskunskaper så att de uppnår de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Granskningen inleddes med att 40 skolor i landet valdes ut. Detta urval gjordes slumpmässigt bland de skolor som enligt senast tillgänglig statistik (15 oktober 2015) hade minst 10 nyanlända/nyinvandrade elever. Därefter kontaktades skolorna för en telefonintervju med rektor kring studiehandledning på modersmålet. I ett andra steg gjordes därefter ett urval om 15 verksamheter som ingår i granskningen. Huvudkriteriet för att en verksamhet ska bli aktuell för urvalet är inte bara att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, utan att studiehandledning faktiskt tillhandahålls.

Långsjöskolan i Norrtälje kommun besöktes den 22 och 23 november 2016. Ansvariga inspektörer har varit utredare Renata Grelak och utredare Åsa Lindbäck. I samband med besöket på skolan genomfördes intervjuer med ett urval av elever som får studiehandledning på modersmålet, studiehandledare, ämneslärare, rektor och representanter för huvudmannen.

I detta beslut redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. I de fall Skolinspektionen identifierat väl fungerande inslag finns dessa beskrivna i beslutet och därefter följer en beskrivning av de utvecklingsområden som bedömts vara mest centrala att prioritera på skolan.

När kvalitetsgranskningen i dess helhet är avslutad redovisas de samlade resultaten i en övergripande rapport. Förhoppningen är att samtliga rektorer och huvudmän som ingått i granskningen kan använda rapporten i utvecklande syfte. Den kan också fungera som ett stöd för andra rektorer och huvudmän som har elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

2017-01-10

2 (12)

Dnr 40-2015:3531

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens kvalitetsgranskning visar att samarbetet mellan studiehandledare och ansvariga ämneslärare till övervägande del fungerar väl. Studiehandledare och ämneslärare har en kontinuerlig dialog kring elevernas kunskaper och förståelse för ämnet. Studiehandledare använder lärares pedagogiska planering som grund för planeringen av studiehandledning. De är också införstådda med de mål undervisningen ska riktas mot samt vad varje elev behöver fokusera på för att utvecklas mot målen.

Studiehandledare och ansvariga ämneslärare stämmer regelbundet av med varandra hur det går för eleven och anpassar vid behov studiehandledningen vad gäller innehåll och genomförande. I vissa språk är dock möjligheter till att justera studiehandledningens upplägg begränsade. Detta gäller exempelvis de språk där studiehandledare är ett fåtal timmar i veckan på skolan.

Granskningen visar vidare att den studiehandledning som bedrivs på skolan behöver ges på ett mer flexibelt sätt för att utgöra ett adekvat stöd för samtliga elever. Men granskningen visar också att studiehandledningen genomförs på ett sådant sätt att centrala begrepp och termer inte enbart översätts utan vid behov också sätts in i ett sammanhang utifrån aktuellt ämnesområde.

Studiehandledare som är verksamma på skolan deltar i olika kompetensutvecklingsinsatser, som anordnas av huvudmannen. Samarbetet med lärare i fråga om planering och kommunikation kring elevens kunskapsutveckling utgör en annan framgångsfaktor som har betydelse för studiehandledarna insikt i kursplaner och ämnesspecifik terminologi. Huvudmannen och rektorn behöver dock ta ett större ansvar för att erbjuda personalen möjligheter till kompetensutveckling kring flerspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling.

2017-01-10

3 (12)

Dnr 40-2015:3531

Väl fungerande inslag

Skolinspektionen bedömer att följande inslag i Långsjöskolans arbete med studiehandledning på modersmålet fungerar väl:

- Ämneslärare och studiehandledare har kontinuerlig dialog kring elevernas kunskapsutveckling och deras behov av studiehandledning. Studiehandledningen planeras med utgångspunkt i en bedömning av elevens språk- och ämneskunskaper samt lärares pedagogiska planeringar.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Huvudman och rektor behöver se till att den studiehandledning som bedrivs på skolan ger alla elever ett adekvat stöd i att utveckla sina ämneskunskaper. Studiehandledare och ämneslärare behöver i större utsträckning ta ställning till vilken modell av studiehandledning, exempelvis före, under eller efter lektionen, som bäst motsvarar de aktuella behoven hos eleven.
- Huvudman och rektor behöver se till att ämneslärare och studiehandledare ges kompetensutveckling kring flerspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling.

Beskrivning av huvudman och besökt verksamhet

Norrtälje kommun ligger i Stockholms län och har cirka 58 000 invånare. Inom kommunen finns både stora och små skolor som ligger både centralt i Norrtälje stad och i andra orter.

Långsjöskolan som Skolinspektionen i denna granskning har besökt är en skola belägen i centrala delen av orten Rimbo. Skolan är en F-9-skola med integrerad grundskola och en förberedelseklass som tar emot elever som är nyanlända i Sverige. På Långsjöskolan går cirka 280 elever, varav cirka 110 elever i årskurs 7-9.

Rektor vid Långsjöskolan är också rektor vid Bålbro skola; två skolor som vid tiden för Skolinspektionens besök delar lokaler. Ansvar för studiehandled-

2017-01-10

4 (12)

Dnr 40-2015:3531

ning på modersmålet är delat mellan rektorn och huvudmannen. Det är rektorn, som utifrån en bedömning av elevens behov, lämnar in en ansökan om studiehandledning till huvudmannen. Kommunens modersmålssamordnare ansvarar för att tillhandahålla studiehandledningen utifrån rektorns ansökan. Ansvaret för studiehandledare, som ofta även har rollen som modersmåls lärare, ligger på kommunövergripande nivå. Huvudmannens samtliga studiehandledare bildar ett arbetslag som träffas i regelbundna möten.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redogör Skolinspektionen mer utförligt för sina bedömningar kring frågeställningarna.

1. Stöttas elevens utveckling av ämneskunskaper genom att studiehandledaren på modersmålet och ansvariga ämneslärare arbetar tillsammans?

1.1 Planerar studiehandledare på modersmålet och ansvariga ämneslärare tillsammans med utgångspunkt i en bedömning av elevens språk- och ämneskunskaper?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Långsjöskolans arbete med att planera studiehandledning till övervägande del fungerar väl. Studiehandledningen planeras med utgångspunkt i en bedömning av elevens språk- och ämneskunskaper. Granskningen visar att studiehandledarna och ämneslärarna har en gemensam bild av elevens kunskaper och förståelse för ämnet. Studiehandledarna använder lärarnas pedagogiska planeringar som grund för planeringen av varje studiehandledningstillfälle. Samarbete mellan studiehandledarna och ämneslärarna beträffande planeringen sker i första hand via den gemensamma skolplattformen. Även i den dagliga kontakten sker ett informationsutbyte vad gäller såväl planering som elevernas kunskapsutveckling.

Skolinspektionens utredning

Studiehandledare och ämneslärare har gemensam strategi för planering

I intervju uppger ämneslärarna att de delar sina pedagogiska planeringar med studiehandledare genom att lägga ut dem på en gemensam skolplattform. Studiehandledaren vet därför i förväg vilket arbetsområde och vilket innehåll som läraren ska gå igenom på den kommande lektion där de ska stötta eleven ge-

2017-01-10

5 (12)

Dnr 40-2015:3531

nom studiehandledning. Lärarna uppger att de pedagogiska planeringar som de lägger ut på skolplattformen preciserar vilka mål undervisningen riktas mot. En av lärarna uppger i intervjun att hen skulle kunna bli bättre på att tillsammans med studiehandledare gå igenom aktuella arbetsområden och dess koppling till mål och kunskapskrav.

Enligt studiehandledarna är det av stor vikt att de får tillgång till lärarens planeringar. *"Det som får det att fungera för mig är att jag själv går igenom [planeringen] för att veta vad det kommer att handla om. Jag är själv inte ämneslärare"*, berättar en studiehandledare. En annan studiehandledare beskriver att när hen har tagit del av lärares pedagogiska planering ser hen var svårigheten ligger för varje elev. Studiehandledare berättar att de kan ta kontakt med den berörda läraren för att exempelvis ta reda på vad eleven ska uppnå. Några av de intervjuade studiehandledarna är ofta med på klassens genomgångar och de beskriver att detta är ett sätt för dem att ta till sig innehållet i det aktuella arbetsområdet. Då förmedlar lärarna också vad eleven förväntas arbeta med för att utvecklas mot målen eller vilka kunskapskrav eleven ska uppnå.

Vidare beskriver studiehandledarna att den pedagogiska planeringen används för att förbereda relevant material på elevernas modersmål. Det förekommer också att valet av material sker i samarbete med ämneslärare. Såväl lärare som studiehandledare uppger att de kan ha en dialog kring relevanta läroböcker, presentationer m.m. som studiehandledare använder som utgångspunkt för sin planering.

Bland de intervjuade eleverna finns det delade uppfattningar beträffande samarbete mellan studiehandledare och ämneslärare. Flera elever säger i intervju att studiehandledarna är införstådda med vad eleverna ska arbeta med under de lektioner de ska få studiehandledning. Men det finns också enstaka elever som uppger att lärare och studiehandledare inte pratar med varandra. Vidare beskriver eleverna att när de upplever svårigheter i ett visst ämne i första hand lyfter de detta med läraren, som därefter tar kontakt med studiehandledaren.

Studiehandledare och ämneslärare har en gemensam bild av elevernas kunskaper och förståelse för ämnet

Eleverna uppger att de diskuterar kunskapskrav och mål med ämneslärare men inte med studiehandledare. Lärare och studiehandledare ger i intervjuer exempel på hur de samarbetar för att skapa sig en gemensam bild av elevernas kunskaper och förståelse för ämnet. En av de intervjuade studiehandledarna berättar att hen tillsammans med ämneslärare går igenom varje elev, diskuterar kunskapskraven och var eleven befinner sig kunskapsmässigt. En annan studi-

2017-01-10

6 (12)

Dnr 40-2015:3531

ehandledare beskriver att lärarna presenterar vad de vill att eleverna ska uppnå på en gemensam skolplattform. En av de intervjuade lärarna säger *"Det är viktigt att studiehandledare är med på klassens genomgångar så att de vet vad eleven ska kunna"*.

Rektorn uppger att studiehandledarna tillhör skolans arbetslag och delar gemensamma rum med ämneslärare vilket underlättar kommunikationen, inte minst kring elevernas kunskaper och förståelse för ämnet. De studiehandledare som har en större del av sin tjänstgöring förlagd på Långsjöskolan tar en mer aktiv del i arbetslagets arbete och är exempelvis delaktiga i arbetslagets regelbundna möten. På så sätt skapar sig studiehandledarna en mer nyanserad bild av elevernas behov och kunskapsutveckling. Vidare beskriver rektorn att även de studiehandledare som är på skolan vid enstaka tillfällen i veckan tillhör skolans arbetslag men de deltar inte i arbetslagsmöten.

1.2 Följer studiehandledare på modersmålet och ansvariga ämneslärare tillsammans kontinuerligt upp elevens kunskapsutveckling?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att följa upp elevens kunskapsutveckling fungerar väl. Studiehandledarna och de ansvariga ämneslärarna stämmer regelbundet av med varandra hur det går för eleven. De studiehandledare som Skolinspektionen har intervjuat anpassar vid behov studiehandledningen vad gäller innehåll och genomförande.

Skolinspektionens utredning

Studiehandledare och lärare kommunicerar kring elevens kunskapsutveckling

Studiehandledare och ämneslärare berättar i intervjuer att de tillsammans diskuterar elevernas kunskapsutveckling. Lärarna uppger att det är studiehandledarna som behärskar elevernas språk och att de på så sätt kan ta reda på vad eleverna har utvecklat, men även identifiera deras eventuella svårigheter i ämnet. En av lärarna understryker vikten av samarbete kring elevernas kunskapsutveckling och säger det kan vara svårt för ämneslärare att bedöma vad eleverna kan kunskapsmässigt. *"Skriver de på modersmålet vet jag inte vad som står. Skriver de på svenska är det kanske språkbriesterna som avgör hur eleverna svarar"* berättar läraren.

Även studiehandledarna ger exempel på samarbete med lärare kring elevernas utveckling mot målen. De berättar att den dagliga dialogen präglas av samtal

2017-01-10

7 (12)

Dnr 40-2015:3531

kring elevernas kunskapsprogression. En av studiehandledarna beskriver när hen fick i uppdrag att lämna rapport till ämnesläraren om vilka diskussioner eleverna hade under ett temaarbete och vad de hade förstått. Både studiehandledare och lärare uttrycker att de tillsammans diskuterar bedömning av elevernas kunskaper. *"När vi hinner deltar vi i utvecklingssamtal. Det är också ett sätt att presentera elevernas förmåga"*, tillägger en av de intervjuade studiehandledarna.

Eftersom studiehandledarna är med i skolans arbetslag får de, enligt rektorn, goda möjligheter att diskutera enskilda elevers utveckling, både kunskapsmässigt och socialt. *"De möts och pratar elever. /.../ Det blir inte bara ögonblicksbilder. Det blir en röd tråd i skolans arbete för studiehandledare"*, säger rektorn. Dock har enligt rektorn inte alla studiehandledare samma möjligheter att vara aktiva i de arbetslag de tillhör.

Möjligheter att justera studiehandledning är begränsade i vissa språk

I intervjuerna beskriver studiehandledarna och ämneslärarna tillfällen då upplägg eller genomförande av studiehandledningen har justerats utifrån en löpande uppföljning. Lärarna berättar att när eleverna har kommit igång med ett arbetsområde kan de komma överens om att studiehandledaren tar ut eleverna och hjälper dem utanför klassrummet. Ibland planeras detta upplägg i förväg och ibland kan sådant behov uppstå under en pågående lektion. Även studiehandledarna berättar att de kontinuerligt stämmer av med ämneslärarna och anpassar exempelvis studiehandledningens genomförande eller uppgifterna till elevens behov och kunskapsnivå. En av de intervjuade studiehandledare, som är på skolan ett fåtal timmar i veckan, uppger att hen har begränsade möjligheter att justera studiehandledningens upplägg. Även eleverna beskriver i intervjuer att de ibland anser sig behöva ett annat upplägg eller innehåll i studiehandledningen än det som de faktiskt erbjuds.

2. Ges eleven adekvata förklaringar och kontextualiseringar av ämnesspecifika begrepp och terminologi?

2.1 Ges eleven genom studiehandledningen adekvat stöd i att utveckla sina ämneskunskaper?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att den studiehandledning som bedrivs på skolan i större utsträckning behöver anpassas till elevens behov för att ge samtliga elever ett adekvat stöd i att utveckla sina ämneskunskaper. Granskningen visar att

2017-01-10

8 (12)

Dnr 40-2015:3531

skolan använder olika modeller för studiehandledning. Modellerna behöver dock kunna användas mer flexibelt för att utgöra ett adekvat stöd. Exempelvis finns det elever som nästan uteslutande får studiehandledning utanför klassrummet, vilket styrs av andra faktorer än elevens behov. Även den studiehandledning som tillhandahålls under den ordinarie lektionen upplevs inte alltid av eleverna som ändamålsenlig. Vidare visar granskningen att studiehandledarna sätter in begrepp och termer i ett sammanhang för att ge eleverna en ökad förståelse.

Skolinspektionens utredning

Skolan strävar efter att integrera studiehandledning i ordinarie lektioner

I intervju med rektorn och representanter för huvudmannen framkommer att valet av lämplig metod för genomförande av studiehandledningen ska göras i samverkan mellan studiehandledaren och ämnesläraren. Representanter för huvudmannen beskriver att en grundförutsättning för en effektiv studiehandledning är att alla på skolan är införstådda med dess syfte. Därför är det viktigt att studiehandledaren tillsammans med ämnesläraren bestämmer på vilket sätt studiehandledning ska ges för att stötta elevens kunskapsutveckling, berättar modersmålssamordnaren.

Rektorn uppger: *"Det som vi strävar efter är att studiehandledningen ska göras i den ordinarie undervisningen i en mindre grupp"*. Även lärarna och studiehandledarna förespråkar i intervjuer denna modell för studiehandledning. Lärarna uppger att det är önskvärt att studiehandledarna är med på lektionerna för att underlätta kommunikationen med eleven och säkerställa att eleven inte missar lektionsinnehållet.

Såväl rektor, studiehandledare som lärare uppger att det inte finns möjlighet för studiehandledarna i alla aktuella modersmål att vara med i klassrummet. I dessa fall får eleverna som regel ett individuellt stöd utanför klassens ram.

Studiehandledning ges vanligen under ordinarie lektioner

Lärarna och studiehandledarna beskriver hur det går till när studiehandledning ges under en pågående lektion. Studiehandledarna är ofta med på gemensamma genomgångar och fångar in de moment eller de begrepp som eleven inte förstått. Studiehandledaren kan då direkt översätta det som läraren går igenom. Efter genomgången kan studiehandledare exempelvis hjälpa eleven med en tilldelad uppgift. De hjälper också eleven vid gruppdiskussioner genom att översätta det som andra elever pratar om. Lärarna beskriver att studiehandledare är en naturlig del av gruppen och *"smälter in"*.

2017-01-10

9 (12)

Dnr 40-2015:3531

Studiehandledarna berättar att efter att ett arbetsområde har behandlats med klassen kan eleven få möjlighet att tillsammans med studiehandledaren befästa de begrepp som undervisningen innefattade. Enligt studiehandledarna sker valet av en lämplig arbetsmetod i samråd med den undervisande läraren.

Av elevintervju framgår att eleverna tycker det är bra att de kan få hjälp av sin studiehandledare. Att stödet ges under klassens ordinarie lektion fungerar inte alltid bra, enligt eleverna. Eleverna upplever att studiehandledning exempelvis fungerar bättre under en mattelektion än under en lektion i samhällsorienterande ämnen. I matematik går studiehandledaren runt och stöttar de elever som behöver hjälp med uppgiften, beskriver eleverna. Att få studiehandledning under en pågående SO-lektion upplevs av några av de intervjuade eleverna snarare som störningsmoment än som stöd. Eleverna beskriver att de vill fokusera på lärarens genomgångar och inte har tid att diskutera eller lyssna på studiehandledaren. När läraren är klar med sin genomgång finns det, enligt eleverna, ingen tid kvar för studiehandledaren att gå igenom innehållet.

Studiehandledning syftar ibland till att bygga upp förförståelse för arbetsområdet

I intervjun beskriver studiehandledarna hur de jobbar för att anpassa studiehandledning efter elevens behov. Beroende på ämnet eller arbetsområdets innehåll kan det vara aktuellt att studiehandledare arbetar med eleven för att bygga upp en förförståelse för arbetsområdet. En av studiehandledarna beskriver att hen, utifrån lärares pedagogiska planering, förbereder material på modersmålet och erbjuder eleverna möjlighet att ta del av detta innan lektionen. En annan studiehandledare illustrerar behov av förberedelse med ett exempel från de samhällsorienterande ämnena. Vissa av de nyanlända eleverna känner inte till andra världskriget. Studiehandledarens uppgift har då varit att förbereda eleverna genom att gå igenom grunderna inom detta arbetsområde. "När eleverna har fått grunden kan de läsa texten och förstå bättre", uppger studiehandledaren.

I vissa språk ges studiehandledning utanför klassrummet

Intervjun med studiehandledarna visar att vissa elever som regel får studiehandledning efter en avslutad lektion. Enligt studiehandledaren är det andra faktorer än elevens behov som avgör detta. Studiehandledaren är i begränsad omfattning på skolan och har därmed inte möjlighet att delta i klassens lektioner. Även rektorn och lärarna uttrycker att det i vissa språk är svårare att tillgoda elevernas behov av studiehandledning inom ramen för klassens ordinarie lektioner.

2017-01-10

10 (12)

Dnr 40-2015:3531

Skolinspektionen har intervjuat de elever som nästan uteslutande får studiehandledning utanför klassrummet. De uttrycker att det är bra att de kan träffa sin studiehandledare och få hjälp med det de anser sig behöva. De berättar dock att de hade önskat att det fanns fler tillfällen under veckan när de kan få hjälp av studiehandledaren. Enligt eleverna fungerar inte detta stöd på ett optimalt sätt. De uttrycker bland annat att de måste vänta med ett prov till nästa studiehandledningstillfälle för att få en förklaring. *"Det har orsakat att jag inte tycker om ämnet"*, säger en elev.

Stödet på modersmål hjälper eleverna att tillägna sig ämnesterminologi

Enligt studiehandledarna är stödet viktigt för att hjälpa eleverna att förstå svåra begrepp och termer. När eleverna jobbar med olika typer av texter på svenska ser studiehandledaren till att eleverna tillägnar sig innehållet och de ämnesspecifika begreppen. Studiehandledarna säger att de försöker hjälpa eleverna genom att arbeta med begrepp och texter på båda språken och att sätta in begrepp i ett sammanhang. Eleven kan exempelvis få möjlighet att lyssna på motsvarande text på sitt modersmål, uppger studiehandledarna. Studiehandledarna för också resonemang med eleven kring det aktuella ämnesinnehållet. De begrepp som eleven inte känner till sedan tidigare eller som saknar sin direkta motsvarighet på modersmålet bearbetar studiehandledaren med eleven genom att förklara innebörden av ordet. *"Ett begrepp som inte finns på modersmålet kan man förklara genom att beskriva hur det fungerar i hemlandet och hur det fungerar i Sverige"* säger en studiehandledare.

Eleverna berättar i intervjun att studiehandledaren ofta börjar med att översätta uppgiften. Om eleven trots översättningen fortfarande inte förstår instruktionen förklarar studiehandledaren mer ingående vad eleven ska göra. *"Det finns vissa ord som jag inte förstår så studiehandledaren förklarar dem och när jag har förstått innehållet kan jag svara på frågorna själv"* säger en elev.

2.2 Ges studiehandledare på modersmålet och ansvariga ämneslärare den kompetensutveckling som krävs för att kunna stötta elevens utveckling av ämneskunskaper?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att den kompetensutveckling som erbjuds studiehandledare och ansvariga ämneslärare behöver fortsätta utvecklas för att ge dem goda förutsättningar att stötta elevernas kunskapsutveckling. Studiehandledarna får utveckla sina kompetenser genom bland annat kollegialt lärande

2017-01-10

11 (12)

Dnr 40-2015:3531

kring utvalda teman/områden som anordnas inom huvudmannens organisation. Ämneslärare deltar i de kompetensutvecklingsinsatser som skolan erbjuder och där läslýftet utgör ett exempel. Kompetensutvecklingsinsatser, framför allt för undervisande ämneslärare, behöver fortsätta utvecklas så att de på ett tydligare sätt tar sin utgångspunkt i flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling.

Skolinspektionens utredning

Studiehandledare skaffar sig insikt i kursplaner och ämnesspecifika begrepp

Studiehandledarna uppger i intervju att de anser sig ha kunskap om läroplaner, kursplaner och att de känner till mål och kunskapskrav i de ämnen de ger studiehandledning. Studiehandledare beskriver att det handlar om ett löpande arbete för att tillägna sig såväl mål som ämnesspecifika begrepp och terminologi. *"Vi är inte ämneslärare"* understryker studiehandledarna i intervjun. De beskriver att det finns ämnen där de, utifrån sin utbildning, behärskar den specifika terminologin på såväl svenska som modersmålet. Men det finns även de ämnen där de behöver förbereda ämnesspecifika begrepp och termer. Enligt studiehandledarna använder de lärarnas pedagogiska planeringar för att sätta sig in i relevant terminologi. *"Jag måste först lära mig själv så att jag kan det som ska gås igenom på lektionen"*, säger en studiehandledare. Enligt lärare behärskar studiehandledarna relevant terminologi inom olika ämnen i tillräcklig omfattning för att stödja elevernas språk- och kunskapsutveckling.

Representanterna för huvudmannen och studiehandledarna uppger att ämneslärare på Långsjöskolan har kunskap om vad studiehandledning är, vilket utgör en framgångsfaktor i arbetet med studiehandledningen. Lärarna uppger i intervjun att det är viktigt att studiehandledarna i förväg får ta del av den pedagogiska planeringen för att kunna förbereda sig inför studiehandledningstillfället.

Det finns behov av kompetensutveckling kring flerspråkiga elevers lärande

Representanterna för huvudmannen och studiehandledarna ger exempel på olika kompetensutvecklingsinsatser som de centralt anställda studiehandledarna har fått. Bland annat har de ägnat två studiedagar åt att diskutera studiehandledning med utgångspunkt i Skolverkets stödmaterial. Vad gäller kompetensutveckling kring nyanländas lärande uppger huvudmannens representanter att studiehandledarna har deltagit i någon enstaka föreläsning. *"Det är något vi kanske bör skriva till ledningen att vi vill lära oss om"* säger en studiehandledare. På de veckovisa arbetslagsmötena, där kommunens samtliga studiehandledare deltar, diskuteras olika aktuella frågor. Enligt företrädarna för huvudmannen

2017-01-10

12 (12)

Dnr 40-2015:3531

utgör dessa möten en form av kollegialt lärande. Studiehandedarna berättar att de bland annat har fått diskutera formativ bedömning och Lgr 11.

Rektor uppger i intervjun att lärarna inte har fått någon specifik fortbildning kring flerspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling eller kring studiehandledning. Samtidigt berättar rektorn att lärarna *"fick ett barskt uppvaknande"* när skolan under det senaste året har fått ta emot många nyanlända elever. Även om skolans lärare har deltagit i läslyftet behöver de, enligt rektorn, ges möjlighet till kompetensutveckling kring nyanlända elevers lärande. Lärarna berättar i intervjun att den information de fick när det kom många nyanlända elever till deras klasser, var att eleverna skulle *"bada i svenska"*. *"Det är bara de elever som är väldigt motiverade och har skolbakgrund som har lättare att ta till sig språket genom bad"* säger en lärare. En annan lärare beskriver att fortbildning kring flerspråkiga elevers lärande är viktig för att bland annat få syn på om det kan finnas andra faktorer än språket som kan ligga bakom elevers svårigheter i olika ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 7 augusti 2017 skriftligt redovisa till Skolinspektionen vidtagna åtgärder samt resultat av de vidtagna åtgärderna.

Redogörelser skickas per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund eller per e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se med en kopia till föredragande inspektör.

Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 40-2015:3531) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Gabriel Brandström
Enhetschef

Renata Grelak
Utredare/Föredragande